

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/81/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3517209115
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3517209115.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: W., proti žalovanému: W., o zaplatenie 4.450,32 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 24.januára 2019, č.k. 3Csp/106/2017-86, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti (výrok II.) a v súvisiacej časti o náhrade trov konania (výrok III.) **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 4.450,32 Eur, úroky do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru v sume 223,71 Eur, úroky z omeškania do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru v sume 6,74 Eur, úroky z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 4.674,03 Eur od 23.12.2014 do zaplatenia s tým, že istinu spolu s príslušenstvom bude spláčať po 90,- Eur mesačne s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku do zaplatenia, pričom omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Výrokom II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Výrokom III. žalobcovi voči žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 261 ods. 3 písm. d/, § 497, § 499 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. d/ zák. č. 129/2010 Z.z., § 52, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2 Obč. zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/95 Z.z. Rozhodol na základe výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého mal za preukázané, že dňa 31.01.2014 uzatvoril právny predchodca žalobcu - F. ako veriteľ so žalovanou ako dlžníčkou Zmluvu o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 4.700,- Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala spláčať v 60-tich mesačných splátkach vo výške 128,95 Eur, s výškou úrokovej sadzby 19,90 % ročne, RPMN 23,02 %, so splatnosťou prvej splátky dňa 15.02.2014 a dátumom konečnej splatnosti úveru 15.01.2019. Žalovaná si svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy neplnila riadne a včas, preto ju žalobca listom zo dňa 05.12.2014 upozornil na možnosť predčasného splatenia úveru, nakoľko podstatným spôsobom porušila ustanovenia zmluvy o úvere a obchodných podmienok a ani napriek predchádzajúcej upomienke neuhradila svoje záväzky voči veriteľovi. Zároveň bola v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upozornená, že ku dňu 04.12.2014 bola pohľadávka banky vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako tri mesiace po lehote splatnosti, pričom v prípade, že nedôjde k úhrade dlžnej sumy, môže byť úver vyhlásený za predčasne splatný. Listom zo dňa 22.12.2014 bolo žalovanej oznámené, že úverová pohľadávka sa k 22.12.2014 stala predčasne splatnou v celom rozsahu a žalovaná bola vyzvaná na úhradu dlžnej sumy v lehote 10 dní odo dňa obdržania výzvy, avšak bezvýsledne. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na zaplatenie zostatku nesplatennej istiny vo výške 4.450,32 Eur, zmluvný úrok do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru vo výške 223,71 Eur a úroky z omeškania do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru vo výške 6,74 Eur, ktorý považoval ako

skutkovo i právne opodstatnený, preto v tejto časti žalovanej istiny žalobe vyhovel. Žalobcovi priznal aj úroky z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo sumy 4.674,03 Eur (t.j. z dlžnej sumy vo výške 4.450,32 Eur vrátane zmluvných úrokov vo výške 223,71 Eur do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru) od 23.12.2014 (t.j. dňom nasledujúcim po dni vyhlásenia predčasnej splatnosti) do zaplataenia. Vo zvyšnej časti, pokiaľ ide o úroky z nesplatennej istiny od vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru do zaplataenia, súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol. Vychádzal pritom z rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 19.09.2018 č. k. 5Co/196/2018, ktorý v obdobnej právnej veci poukázal na to, že prevažná rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky (napríklad uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/40/2015 zo dňa 28.07.2015, či jeho rozsudok sp. zn. 15Co/871/2014 zo dňa 02.09.2015 alebo rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015 alebo aj rozsudok tunajšieho súdu č. k. 5Co/479/2015-128 zo dňa 10. februára 2016) sa priklonila k právnomu názoru, že dojednané úroky z úveru patria veriteľovi len za dobu do splatnosti úveru. Po splatnosti úveru patria veriteľovi už len úroky z omeškania, ak je dlžník v omeškaní so splnením svojej povinnosti vrátiť riadne a včas poskytnutý úver. Ako správne poukázal aj súd prvej inštancie, tento právny názor bol odobrený aj uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18. septembra 2012, ktorý v zásade vyslovil, že takéto rozhodnutie súdu, ak je riadne odôvodnené, nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Pre úplnosť odvolací súd poukázal na závery v tejto otázke, ako ich vo svojom rozsudku sp. zn. 6Co/190/2014 zo dňa 30.06.2015 uviedol Krajský súd v Prešove. Podľa neho úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Keďže jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa, ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy.

2. Proti rozsudku vo výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne, aby odvolací súd žalobe vyhovel v celom rozsahu a žalovanú zaviazal na náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia. Mal za to, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zrejmé, z akého právneho predpisu súd prvej inštancie vychádzal, keď uzavrel záver, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Žalobca mal za zrejmé, že súd a akýkoľvek štátny orgán v SR má postupovať na základe a v medziach zákona, čo zaujatím

takéhoto právneho názoru súdu bez podpory právnym predpisom zjavne naplnené nebolo. Poukázal na § 16 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z., ako aj na rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru, ktorá je rôznorodá, čo nie je v súlade s princípom právneho štátu. V prípade zmluvného úroku žalobca vyslovil názor, že ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy, čo znamená, že takéto plnenie je nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencie závisí aj samotný zmluvný úrok ako forma odmeny veriteľa (žalobcu) za poskytnutie predmetného úveru. S poskytnutím úveru bol teda spätý aj nárok žalobcu na zmluvné úroky, pričom žalovaná si bola tohto nároku vedomá a svojím podpisom zmluvy sa tieto zmluvné úroky zaviazala uhrádzať. S poukazom na ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, z jeho jazykového výkladu považoval žalobca za zrejmé, že veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru. Uviedol, že zosplatnenie úveru je len zmena termínu splatnosti, na ktorú má veriteľ nárok. V prípade, ak by veriteľ úver nezosplatnil, dlžník by bol povinný platiť zmluvné úroky. Ak teda je dlžník povinný platiť zmluvné úroky v prípade, ak platí úver v splátkach, odporuje logickému výkladu, aby bol od tohto oslobodený v prípade oprávnenej zmeny termínu splatnosti. Ďalej dôvodil, že úroky z úveru sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatnenie úveru. Táto povinnosť zásadne trvá do času reálneho vrátenia poskytnutého úveru. Uviedol, že úročenie úveru zmluvnou úrokovou sadzbou od jeho poskytnutia až do úplného spoplatnenia bolo úmyslom žalobcu a žalovanej musel byť tento zámer, vzhľadom na formuláciu bodu 6.4 obchodných podmienok, jasný. S obchodnými podmienkami úveru sa žalovaná oboznámila a vyjadrila s nimi súhlas, čo potvrdila svojím podpisom na zmluve. V prípade zmluvného úroku ide de facto o odmenu veriteľa za poskytnutie úveru, pričom v uvedenom prípade k vráteniu plnej výšky úveru zo strany žalovanej doposiaľ nedošlo, na základe čoho je žalobca naďalej oprávnený aj na zaplatenie tejto položky. Žalobca taktiež nesúhlasil s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa. Keďže oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovanej. Dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Najvýraznejšie tieto odlišnosti demonštruje skutočnosť, že aj keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať úroky dohodnuté v zmluve, na druhej strane, úroky z omeškania môže požadovať pri omeškaní dlžníka aj v prípade bezodplatnej pôžičky. Obidva úroky môže teda veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občiansko-právny vzťah. Zároveň žalobca uviedol, že zosplatnením úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, ale dochádza k zmene obsahu záväzku. Zároveň poukazyval na rozhodovacia prax iných súdov (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41Co/13/2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/22/2018 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/1/2018).

3. Žalovaná sa k podanému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

4. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP v napadnutom rozsahu, t.j. vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá a v súvisiacom výroku o trovách konania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti (výroky II., III.) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť, pričom v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd poukazuje na vecne správne odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje.

5. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. odvolaním napadnutý nebol, preto zostalo rozhodnutie súdu prvej inštancie v tomto výroku právoplatné a rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknuté.

6. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní žalobcom znesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil dôkazy v konaní vykonaný každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil z akých dôvodov a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám ust. § 220 CSP. Námietky žalobcu uvedené v podanom odvolaní preto nemohli

privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli preukázané, ani tvrdené také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne v zmysle § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Na doplnenie správnosti odvolací súd uvádza:

7. Posúdením obsahu odvolania odvolací súd zistil, že odvolacie námietky žalobcu smerujú proti ním tvrdeným nesprávnym skutkovým a právnym záverom súdu prvej inštancie na ktorých založil svoje rozhodnutie čo viedlo podľa jeho názoru k naplneniu dôvodov na odvolanie, uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP.

8. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

9. Pokiaľ žalobca v podanom odvolaní vytyka súdu prvej inštancie nesprávne právne posúdenie veci, odvolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo stanovené dispozíciou právnej normy). Odvolaciu námietku žalobcu odvolací súd vyhodnotil ako neopodstatnenú, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Tak ako odvolací súd už uviedol, stotožňuje sa v celom rozsahu s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP).

10. Vyššie uvedené odvolacie námietky žalobcu vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie.

11. Je nepochybné, že za poskytnutie úveru možno dohodnúť úroky (ktoré sú pojmovým znakom úveru podľa § 497 Obchodného zákonníka). Zákon tiež umožňuje dodávateľovi, a to aj v spotrebiteľských vzťahoch (hoci za prísnejších podmienok), v prípade nedodržania platobnej disciplíny zo strany dlžníka, vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru a požadovať, aby dlžník vrátil poskytnutú sumu aj s úrokmi (§ 506 Obchodného zákonníka, § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) skôr, než bolo pôvodne dohodnuté v zmluve. Predčasné zosplatenie úveru predstavuje vo svojej podstate jednostranný sankčný inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové a okamžité vrátenie celej požičanej istiny s úrokom. Žiadne zákonné ustanovenie výslovne neurčuje, dokedy trvá povinnosť dlžníka platiť úroky z úveru. Ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka (rovnako ako ustanovenia § 13 ods. 3, či § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch) rieši len situáciu, keď sa pre predčasné vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov rozhodne dlžník (teda nie veriteľ) a v takom prípade je logické, že po skutočnom splatení dlhu už nemôžu rásť úroky. Táto situácia je však diametrálne odlišná od skutkového stavu v preskúmvanej veci, kde nedošlo k predčasnému vráteniu poskytnutých prostriedkov z vôle dlžníka, ale k predčasnému zosplateniu úveru zo strany veriteľa, preto ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno na tento skutkový stav aplikovať ani analogicky. Práve naopak, pri neexistencii výslovnej právnej úpravy doby, dokedy trvá povinnosť dlžníka platiť úroky z úveru, je v spotrebiteľských vzťahoch potrebné použiť taký výklad zmluvných podmienok, ale aj zákona, ktorý je priaznivejší pre spotrebiteľa.

12. To, že veriteľ má aj v prípade okamžitého (predčasného) zosplatnenia úveru právo na zmluvné úroky, súd nespochybňuje. Sporné je len to, či má nárok len na úroky vzniknuté do dňa zosplatnenia úveru, alebo či má aj po zosplatnení nárok účtovať dlžníkovi ďalšie úroky.

13. Úrok z úveru je potrebné chápať ako odmenu veriteľa za to, že poskytol finančné prostriedky dlžníkovi za určitých dohodnutých podmienok a vo výške, ktoré si dohodli v zmluve. Ide v podstate o odplatu za to, že veriteľ sa vzdal dispozície s peňažnými prostriedkami, poskytol ich dlžníkovi a umožnil mu vracieť ich v splátkach. Vyhlásením predčasnej splatnosti úveru veriteľ požaduje vrátenie predtým poskytnutého planenia, čím sa zásadným spôsobom mení obsah záväzku. Pokiaľ dlžník už nie je oprávnený disponovať poskytnutými finančnými prostriedkami, neexistuje dôvod, aby sa tieto finančné prostriedky ďalej úročili. Predčasné vrátenie finančných prostriedkov nepredstavuje plnenie pôvodne dohodnutých podmienok čerpania úveru, preto na takto vzniknutý záväzok nemožno aplikovať ani pôvodne dohodnuté dojednanie o úrokoch. Zosplatnením úveru nastáva stav, keď veriteľ má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov. To, že dlžník napriek tomu finančné prostriedky veriteľovi nevráti, je sankcionované úrokmi z omeškania. Pri vyhlásení predčasnej splatnosti úveru si veriteľ musí byť vedomý, že sa vzdáva potenciálneho budúceho zisku z úrokov (ktorý je však veľmi neistý vzhľadom na to, že dlžník nesplácal ani len istinu) výmenou za oprávnenie okamžite žiadať vrátenie istiny (a dovedty vzniknutých úrokov) a prípadne následne toto plnenie aj vymáhať. Ak dlžník nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ požadoval od neho úroky, ktoré by mu patrili, ak by dlžník mal právo držby finančných prostriedkov. Inak by nastal nespravodlivý stav pre dlžníka, ktorý by bol vystavený sankciám vynútenia povinnosti plnenia celého dlhu a veriteľ by mal naďalej nárok na úroky zo zmluvy a aj na úroky z omeškania. De facto by sa takto popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku - veriteľ by mal právo na úrok, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo dlžník by nemal nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred zosplatnením úveru.

14. K tvrdeniu žalobcu, že povinnosť dlžníka platiť úroky je limitovaná splatnosťou úveru, odvolací súd uvádza, že pokiaľ by zákonodarca chcel, aby dlžník platil úroky aj potom, keď už bol povinný veriteľovi vrátiť celú istinu, nepochybne by to výslovne vyjadril. Je pravdou, že omeškanie dlžníka zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom samo omeškanie dlžníka neovplyvňuje vznik nároku na úrok z úveru. Avšak od chvíle, keď na (kvalifikované) omeškanie dlžníka reaguje veriteľ predčasným zosplatnením úveru, už nejde o plnenie práv a povinností z pôvodnej úverovej zmluvy, ale predčasným zosplatnením vzniká medzi veriteľom a dlžníkom nový (sankčný) právny vzťah, ktorého súčasťou okrem úrokov z omeškania je podstatné právo veriteľa požadovať (v prípade neplnenia aj vymáhať) okamžité vrátenie celej istiny. Nejde teda v žiadnom prípade o zvýhodnenie dlžníka, naopak dlžník sa (vinou vlastného neplnenia zmluvných podmienok a následnej reakcie veriteľa) ocitá vo veľmi nevýhodnej situácii, keď je povinný okamžite vrátiť celú istinu aj s úrokmi, ktoré vznikli do dňa zosplatnenia. Dlžník sa nezbavuje žiadnej povinnosti - aj naďalej je povinný vrátiť poskytnuté finančné prostriedky a aj dohodnutý úrok, len sa tento úrok ku dňu predčasnej splatnosti zafixuje a istina sa ďalej neúročí. Nárok na úrok za obdobie po dátume predčasnej splatnosti veriteľovi ešte nevznikol (vznikol by mu len vtedy, ak by dlžník naďalej mal právo poskytnutými finančnými prostriedkami disponovať, teda pokračovať v ich vracaní v splátkach), preto nemohlo dôjsť ani k zániku takéhoto nároku. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozhodnutí, sp. zn. 4Obo/143/98 uviedol, že „Odvolací súd v tejto súvislosti upozorňuje, že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.“

15. Odvolací súd podporne odkazuje aj na komentár k Občianskemu zákonníku, kde sa uvádza: „Podľa ustálenej súdnej praxe dohodnuté úroky z poskytovaných peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úrok z omeškania. [...] Nie je rozhodujúce, či splatnosť pohľadávky nastane v dohodnutej dobe, alebo veriteľ využije právo požadovať celý dlh pre nesplnenie niektorej splátky na základe dohody podľa § 565 OZ. Po splatnosti pohľadávky možno požadovať len úroky z omeškania. [...] Sankciou za omeškanie dlžníka, motiváciou čo najskôr pohľadávku zaplatiť, ale aj kompenzáciou veriteľa za nemožnosť používať istinu, sú od okamihu, ako sa dlžník dostane do omeškania, úroky z omeškania.“ (PAGÁČ, L. Komentár k § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka. In: Števček, M. a kol.: Občiansky zákonník I., II. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015). Podľa názoru odvolacieho súdu to platí aj v prípade, ak by išlo o spotrebiteľský vzťah, ale záväzkový vzťah by sa celý spravoval obchodným právom (neexistuje dôvod

inak posudzovať podstatu úroku pri spotrebiteľských a nespotebiteľských vzťahoch) s tým rozdielom, že pri nespotebiteľskom vzťahu by bolo zrejme možné pripustiť odlišné zmluvné dojednanie.

16. Napriek uvedenému odvolací súd považuje za nutné uviesť, že si je vedomý, že v súdnej praxi sa vyskytli iné názory, z ktorých bolo vyvedené, že veriteľ má nárok na úroky z peňažných prostriedkov aj za obdobie po vyhlásení okamžitej splatnosti úveru.

17. Odôvodňovanie súdnych rozhodnutí je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a článku 46 ods. 1 Ústavy SR. V situácii, keď z odôvodnenia rozhodnutia nemožno zistiť dôvody, pre ktoré bolo vyhovené nároku, ktorý strana sporu žalobou uplatnila, či pre ktoré bol tento zamietnutý, je pre tieto veľmi obtiažne pochopiť takéto rozhodnutie. Pokiaľ nie sú tieto faktory vysvetlené v odôvodnení rozhodnutia, nemožno vylúčiť, že rozhodnutie, z ktorého nie je možné aspoň v základných rysoch zistiť, akými úvahami sa súd pri formulovaní výroku spravoval, treba považovať za nepreskúmateľné. Takéto rozhodnutie súdu porušuje právo účastníka na spravodlivý súdny proces, pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

18. Výkladom toho, či nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá vadu konania spočívajúcu v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom, následkom zistenia ktorej je zrušujúce rozhodnutie, resp. či ide len o tzv. inú vadu konania, sa zaoberalo Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zasadnutí konanom dňa 3. decembra 2015 a prijalo stanovisko, podľa ktorého výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá dôvod na odvolanie podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ v spojitosti s ust. § 221 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, spočívajúci v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom (teraz § 365 ods. 1 písm. b/ CSP), inak ide o tzv. inú vadu konania (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), v súvislosti s čím je potrebné vždy skúmať mieru (intenzitu) nepreskúmateľnosti, teda mieru, do akej táto vada poškodí účastníka konania na jeho ústavných právach, teda v každej konkrétnej veci individuálne zodpovedať otázku, do akej miery možno nepreskúmateľnosť rozhodnutia posudzovať ako tzv. inú vadu a do akej miery ho možno posudzovať ho ako odňatie možnosti konať pred súdom, resp. porušenie práva na spravodlivý proces.

19. Preskúmaním obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odvolací súd nevzhladol dôvodnosť uplatnenej odvolacej námietky. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami tej - ktorej strany sporu, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia požiadavkami v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03 či sp. zn. III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva (napr. Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (napr. rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B).

20. V posudzovanej veci súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia dal odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Odôvodnenie rozhodnutia v napadnutej časti obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, spĺňa všetky vyššie uvedené požiadavky a tvorí dostatočný podklad pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní, pričom odvolací súd nezistil, že by tieto závery boli neodôvodnené. Skutočnosť, že žalobca sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, nemôže samo o sebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, alebo arbitrárnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie.

21. Rozsudok súdu prvej inštancie je tak v napadnutej časti vecne správny, preto bolo potrebné tento v napadnutom rozsahu podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

22. Žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná, preto jej vznikol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Nakoľko v odvolacom konaní

jej trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd rozhodol, že žalovanej sa náhrada odvolacieho konania nepriznáva.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov tri ku nula (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).